

ปัจจัยด้านกระบวนการและการบริหารจัดการงบประมาณ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพ การเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของกองทัพอากาศไทย

Factors of Budgeting Process and Budget Management that Influence the Efficiency of the Royal Thai Air Force Annual Budget Disbursement

ณัฐกฤตา วงษ์พระจันทร์ (Nutkrita Wongprajan) ¹ นภาพร นิลภรณ์กุล (Napaporn Nilaphornkul) ²

Received: March 3, 2022

Revised: April 26, 2022

Accepted: May 5, 2022

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยด้านกระบวนการและการบริหารจัดการงบประมาณที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของกองทัพอากาศไทย” นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยด้านกระบวนการงบประมาณและการบริหารจัดการงบประมาณที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี 2) ศึกษาปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี และ 3) เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี

กลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าหน้าที่กองทัพอากาศไทย 155 คน ประกอบด้วย ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ด้านการเงิน และด้านจัดหา การศึกษาครั้งนี้ใช้การวิจัยทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความน่าเชื่อถือ ส่วนเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ อัตราร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

และสถิติเชิงอนุมานเพื่อการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และสมการถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณในระดับมากที่สุด ผลการวิเคราะห์ด้านปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านกระบวนการงบประมาณ พบว่าขั้นตอนการวางแผนขอตั้งงบประมาณ และการบริหารงบประมาณส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ด้านการบริหารจัดการงบประมาณพบว่าด้านบุคลากรและค่านิยมร่วมส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยความสำเร็จเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณสรุปจากผลการวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่สอดคล้องกัน เช่น ระบบการปฏิบัติงานที่ดีและค่านิยมร่วม ขณะที่ปัญหาจากการขาดฐานข้อมูลที่ใช้ร่วมกัน และการพัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นมีการสร้างฐานข้อมูลร่วมกันและเพิ่มการอบรมเจ้าหน้าที่ให้ต่อเนื่องเพื่อทันต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแวดล้อม

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Student, Master of Business Administration (Accounting),
Rajamangala University of Technology Thanyaburi

² อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Advisor, Rajamangala University of Technology
Thanyaburi

คำสำคัญ: กระบวนการงบประมาณ, การบริหารจัดการงบประมาณ, การเบิกจ่ายงบประมาณ กองทัพอากาศไทย

Abstract

This study on the factors of budgeting process and budget management that influence the efficiency of the Royal Thai Air Force (RTAF) annual budget disbursement aimed to: 1) study the factors of budgeting process and budget management that affect the efficiency of annual budget disbursement, 2) to study success and obstacle factors that impact on the annual budget disbursement efficiency, and 3) to suggest improvement guidelines to increase the efficiency of the annual budget disbursement.

The sample group included 155 military officers, consisting of the officers from the budgeting section, finance section and procurement section. The study employed both quantitative and qualitative research. The data collection tool for the quantitative method was a questionnaire, which passed content validity and reliability testing. The data collection tool for the qualitative method was a series of semi-structured interviews. The data analysis tools were descriptive statistics as percentage, mean and standard deviation; and inferential statistics for hypothesis testing as one-way analysis of variance, Pearson's correlation analysis and multiple regression analysis.

The study results showed that the respondents rated the overall efficiency of the budget disbursement at the highest level. The results of personal factor analysis revealed that age difference impacted on the efficiency of budget disbursement at a statistically significant level of .05. For budgeting process analysis, the results showed that the stage of planning in the budgeting process and budget management impacted on the efficiency of budget disbursement at statistically significant levels of .05 and .01, respectively. Regarding budget management, the

results revealed that the aspects of personnel and common values affected the efficiency of budget disbursement at a statistically significant level of .05. The success factors for optimizing the budget disbursement were summarized from the corresponding results of both quantitative and qualitative analysis, namely the presence of a good operating system and common values. Conversely, the barriers to success were the lack of shared databases and continuous training for officers to keep up with changes in circumstances.

Keywords: Budget process, Budget management, Annual budget disbursement, Royal Thai Air Force

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคปัจจุบันสังคมไทยก้าวเข้าสู่โลกยุคดิจิทัลอย่างเต็มตัว ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจ สังคมดำเนินไปอย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันสูงทำให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ต้องมีการพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าอยู่เสมอ ซึ่งรัฐบาลได้แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อสภา เพื่อให้ทราบแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินผ่านวิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อนประเทศของรัฐบาลที่ “มุ่งมั่นให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว” (รัฐบาลไทย, 2562) การพัฒนาต้องใช้งบประมาณงบประมาณจึงมีบทบาทต่อการบริหารของทุกองค์กรเป็นอย่างมาก เป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานขององค์กรและเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะบ่งชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการวางแผน บริหารงาน ตลอดจนควบคุมและตัดสินใจของผู้บริหารในหน่วยงาน เป็นการจัดสรรทรัพยากรไม่ว่าจะเป็นเรื่องของทุน บุคลากร และปัจจัยอื่น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์

คณะรัฐมนตรีได้ออกมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณอย่างต่อเนื่องทุกปี เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณของทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐสามารถเป็นกลไกสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะกับสถานการณ์ และเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ และแผน

แม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และนโยบายรัฐบาล จึงเห็นสมควรกำหนดมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี กองทัพอากาศเป็นหน่วยงานของรัฐ และเป็นหน่วยรับงบประมาณ มีหน้าที่ในการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าว ซึ่งผลการเบิกจ่ายของกองทัพอากาศต่ำกว่าที่รัฐบาลกำหนดต่อเนื่องหลายปี (กรมบัญชีกลาง, 2562)

ดังนั้น จากผลการดำเนินการเบิกจ่ายของกองทัพอากาศที่ต่ำกว่าเป้าหมาย ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นในการเบิกจ่ายงบประมาณของกองทัพอากาศ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยด้านกระบวนการและการบริหารจัดการงบประมาณที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของกองทัพอากาศไทย เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขให้การเบิกจ่ายเป็นไปเป้าหมายที่กำหนด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาปัจจัยด้านกระบวนการงบประมาณและการบริหารจัดการงบประมาณที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี
2. ศึกษาปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี
3. เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาเรื่องกระบวนการงบประมาณของกองทัพอากาศที่มีผลกระทบต่อการเบิกจ่ายงบประมาณ ซึ่งในขั้นตอนของงบประมาณจะประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ จัดทำงบประมาณ อนุมัติงบประมาณ บริหารงบประมาณ ตรวจสอบประเมินผลงบประมาณ และการบริหารจัดการ ด้านบุคคล ด้านค่านิยมร่วม ด้านความรู้ความเข้าใจด้านงบประมาณ การเงิน จัดหา และเทคโนโลยี โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นข้าราชการด้านงบประมาณ ด้านการเงิน และด้านจัดหาของกองทัพอากาศ ซึ่งเป็นกลุ่มเฉพาะเจาะจงมีหน้าที่เบิกจ่ายงบประมาณ จำนวน 156 คน

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ 2 กุมภาพันธ์ 2564 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2564 โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณของกองทัพอากาศ

3. การวิจัยเป็นแบบผสม (Mixed research method) ทั้งแบบเชิงปริมาณ (Quantitative research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การใช้แบบสอบถามเป็นเชิงสำรวจ (เชิงปริมาณ) และการใช้การสัมภาษณ์ซึ่งเป็นเชิงคุณภาพ รายละเอียดแต่ละส่วน ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็น (Questionnaire) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ปัจจุบัน ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ข้อคำถามเป็นลักษณะการตรวจสอบรายการ (Checklist) และเป็นคำถามปลายปิด

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของกองทัพอากาศ คือ การวางแผนและขอตั้งงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ การติดตามและประเมินผล จำนวน 18 ข้อ โดยข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการ แบ่งเป็นการประเมิน 2 ส่วน ได้แก่

1. ด้านบุคลากรและค่านิยมร่วม จำนวน 19 ข้อ ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2. ด้านความรู้ความเข้าใจ ทั้งด้านงบประมาณ การเงิน จัดหา และเทคโนโลยี ข้อคำถามเป็นแบบการเลือกตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี ของกองทัพอากาศไทย ด้านการเบิกจ่าย 4 ด้าน คือ ด้านวางฎีกา ด้านการตรวจสอบฎีกา ด้านการเสนออนุมัติผู้มี

อำนาจอนุมัติฎีกาและด้านการจ่ายเงิน จำนวน 12 ข้อ โดยข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ส่วนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงในการเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี ของกองทัพอากาศไทย เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended questions)

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีกระบวนการงบประมาณของกองทัพอากาศ การบริหารจัดการ ประสิทธิภาพการเบิกจ่าย และแนวคิดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้

2. ศึกษาแบบสอบถามในงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีเนื้อหาสอดคล้องครอบคลุมและตรงประเด็นกับแนวคิดกระบวนการ และการบริหารจัดการงบประมาณที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่าย

3. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาถึงความสอดคล้องของหัวเรื่องที่ทำการวิจัย

4. นำแบบสอบถามตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เป็นผู้ประเมินข้อคำถามในแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัดในแต่ละด้าน แล้วจึงหาค่า IOC ของแต่ละข้อคำถาม หากค่าถามใดมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามนั้นมีคุณภาพและสามารถนำไปทดลองใช้ได้ ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.5ให้นำแบบสอบถามนั้นมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มทดลองของส่วนราชการที่มีคุณสมบัติเหมือนกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัย เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach จำนวน 31 คน ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินค่า พบว่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.972 ซึ่งหมายความว่า นำแบบทดสอบฉบับนี้ไปใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้กับบุคลากรด้านงบประมาณ ด้านจัดหา และด้านการเงิน ของหน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศ จำนวน 52 หน่วย และให้หน่วยที่

เกี่ยวข้องตอบกลับแบบสอบถามของผู้วิจัยมาทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามและตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องของแบบสอบถามแต่ละชุด และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำมาจัดระเบียบข้อมูลเพื่อเตรียมสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

3. ด้านการสัมภาษณ์ ทำการสัมภาษณ์บุคลากรด้านงบประมาณ การเงิน และจัดหาที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการงบประมาณ ได้แก่ การวางแผน และขอตั้งงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ การติดตามและประเมินผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์แบบสอบถามโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นสถิติที่ใช้ในการบรรยายคุณลักษณะของผู้ให้ข้อมูล ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์เนื้อหา

2. วิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: ANOVA) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) วิเคราะห์ข้อมูลหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัว ขึ้นไป

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์โดยใช้ SWOT Analysis และการสรุปประเด็นสำคัญเพื่อหาปัจจัยสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของกองทัพอากาศไทย

ผลการวิจัย

จากผลสำรวจผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด 156 คน พบว่า ไม่ส่งเอกสารกลับมา 1 คน จึงเหลือแบบสอบถาม จำนวน 155 คน แล้วนำผลจากตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อศึกษาหาปัจจัยด้านกระบวนการงบประมาณและการบริหารจัดการงบประมาณที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี, ปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี รวมทั้งข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงในการเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ

ประจำปี ของกองทัพอากาศไทย ในการนี้จะขอนำเสนอผลการวิจัยโดยมีรายละเอียด ดังตาราง 1 - 7 ข้างล่างต่อไป

ตาราง 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	77	48.67
- หญิง	78	50.33
รวม	155	100
2. อายุ		
- 30 – 39 ปี	71	45.80
- 40 – 49 ปี	60	38.71
- 50 ปีขึ้นไป	24	15.49
รวม	155	100
3. ตำแหน่งงานปัจจุบัน		
- นายทหารงบประมาณ	51	32.90
- นายทหารจัดหา	52	33.55
- นายทหารการเงิน	52	33.53
รวม	155	100
4. การศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	18	11.60
- ปริญญาตรี	123	79.40
- สูงกว่าปริญญาตรี	14	9.00
รวม	155	100
5. ระยะเลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน		
- ต่ำกว่า 5 ปี	39	25.16
- 5 - 10 ปี	81	52.25
- มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	35	22.59
รวม	155	100

จากตาราง 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.33 มีอายุระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.80 มีตำแหน่งนายทหารจัดหา และตำแหน่งนายทหารการเงิน คิดเป็นร้อยละ 33.55 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 79.35 มีระยะในการดำรงตำแหน่ง ระหว่าง 5- 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.25

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกระบวนการงบประมาณของกองทัพอากาศไทย ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณภาพรวม

ด้าน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
การวางแผน การขอตั้งงบประมาณ	4.24	0.59	มากที่สุด
การขออนุมัติงบประมาณ	4.06	0.55	มาก
การบริหารงบประมาณ	4.51	0.46	มากที่สุด
การติดตาม และประเมินผล	4.24	0.57	มากที่สุด
กระบวนการงบประมาณ	4.26	0.41	มากที่สุด

จากตาราง 2 กระบวนการงบประมาณของกองทัพอากาศไทย โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.41 และเมื่อวิเคราะห์ในแต่ละด้าน พบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ขั้นตอนการบริหารงบประมาณมีค่าเฉลี่ย = 4.51 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.46 และน้อยที่สุดคือ ขั้นตอนการขออนุมัติมีค่าเฉลี่ย = 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.55

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการบริหารจัดการงบประมาณของกองทัพอากาศไทย ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณภาพรวม

ด้าน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ด้านบุคลากร	4.44	0.66	มากที่สุด
ค่านิยมร่วม	4.64	0.49	มากที่สุด
ด้านความรู้ความเข้าใจ ทั้งด้านงบประมาณ การเงิน จัดหา และเทคโนโลยี	4.27	0.75	มากที่สุด
การบริหารจัดการงบประมาณ	4.45	0.53	มากที่สุด

จากตาราง 3 การบริหารจัดการรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.53 และเมื่อวิเคราะห์ในแต่ละด้าน พบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านค่านิยม มีค่าเฉลี่ย = 4.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.49 และน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ทั้งด้านงบประมาณ การเงิน จัดหา และเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ย = 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.53

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของคะแนนประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของกองทัพอากาศไทยภาพรวม

ด้าน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
การวางฎีกาเบิกเงิน	4.56	0.58	มากที่สุด
การตรวจสอบฎีกา	4.58	0.57	มากที่สุด
การเสนอผู้มีอำนาจ	4.51	0.61	มากที่สุด
อนุมัติฎีกาการจ่ายเงิน	4.41	0.53	มากที่สุด
การเบิกจ่ายงบประมาณ	4.52	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.52 และเมื่อวิเคราะห์ในแต่ละด้าน พบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การตรวจสอบฎีกามีค่าเฉลี่ย = 4.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.57 และน้อยที่สุดคือ การจ่ายเงินมีค่าเฉลี่ย = 4.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.53

ตาราง 5 ผลการทดสอบค่า F- test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: ANOVA) ระหว่างที่มีช่วงอายุ

ประสิทธิภาพในการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของกองทัพอากาศ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df.	MS	F	Sig.
1. การวางฎีกาเบิกเงิน	ระหว่างกลุ่ม	3.216	2	1.608	4.974*	.008
	ภายในกลุ่ม	49.133	152	.323		
	รวม	52.348	154			
2. การตรวจสอบฎีกา	ระหว่างกลุ่ม	1.591	2	.796	2.495	.086
	ภายในกลุ่ม	48.477	152	.319		
	รวม	50.069	154			
3. การเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติฎีกา	ระหว่างกลุ่ม	3.287	2	1.643	4.598*	.012
	ภายในกลุ่ม	54.330	152	.357		
	รวม	57.617	154			
4. การเบิกจ่าย	ระหว่างกลุ่ม	1.192	2	.596	2.119	.124
	ภายในกลุ่ม	42.768	152	.281		
	รวม	43.960	154			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.782	2	.891	3.392*	.036
	ภายในกลุ่ม	39.936	152	.263		
	รวม	41.718	154			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลจากตารางที่ 5 เปรียบเทียบความแตกต่างของประสิทธิภาพในการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของกองทัพอากาศ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .036 น้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สะท้อนถึงอายุบุคลากรที่แตกต่างกันส่งผลประสิทธิภาพในการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของกองทัพอากาศที่ต่างกัน

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณของปัจจัยด้านกระบวนการงบประมาณของกองทัพอากาศกับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของกองทัพอากาศไทย

ปัจจัยที่ส่งผล ต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่าย	ประสิทธิภาพในการเบิกจ่ายงบประมาณ (y)			
	Beta	t	Sig	Std. Error
การวางแผนและขอตั้งงบประมาณ	.170	2.000 *	.047	.075
การขออนุมัติงบประมาณ	-.091	-1.090	.277	.078
การบริหารงบประมาณ	.541	7.576 **	.000	.082
การติดตามและประเมินผล	.091	1.282	.202	.065
R ² = 0.398 Adj R ² = 0.382 SEE = ± 0.409				
F = 24.813 Sig = .000** Durbin-Watson = 2.088				

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, * นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านกระบวนการงบประมาณของกองทัพอากาศกับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของกองทัพอากาศไทย พบว่า r มีค่า 0.237 ถึง 0.610 ซึ่งทุกตัวมีค่าไม่เกิน 0.80 Tolerance มีค่า 0.557 ถึง 0.792 ซึ่งมากกว่า 0.1 และ VIF มีค่า 1.262 ถึง 1.795 ซึ่งน้อยกว่า 10 ซึ่งทั้งหมดมีทิศทางเดียวกัน ดังนั้น ไม่เกิดปัญหา Multicollinearity จึงสามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณได้ ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตาราง 6 พบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการงบประมาณของกองทัพอากาศส่งผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของ

กองทัพอากาศไทย กระบวนการงบประมาณของกองทัพอากาศมี 4 ขั้นตอน การวางแผนและขอตั้งงบประมาณ การขออนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ การติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ R² เท่ากับ 0.398 เมื่อทำการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการวางแผน และการขอตั้งงบประมาณ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการบริหารงบประมาณ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของกองทัพอากาศไทย

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณของปัจจัยด้านการบริหารจัดการของกองทัพอากาศกับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของกองทัพอากาศไทย

ปัจจัยที่ส่งผล ต่อประสิทธิภาพในการเบิกจ่าย งบประมาณ	ประสิทธิภาพในการเบิกจ่ายงบประมาณ (y1)			
	Beta	t	Sig	Std. Error
ด้านบุคลากร	.339	3.560**	.000	.075
ด้านนิยมนร่วม	.357	3.844**	.000	.099
ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ งบประมาณ การเงิน จัดหาและเทคโนโลยี	.057	.819	.414	.048
R ² = 0.467 Adj R ² = 0.456 SEE = ± 0.384				
F = 44.112 Sig = .000** Durbin-Watson = 2.140				

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการบริหารจัดการงบประมาณของกองทัพอากาศกับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของกองทัพอากาศไทย พบว่า r มีค่า 0.387 ถึง 0.763 ซึ่งทุกตัวมีค่าไม่เกิน 0.80 Tolerance มีค่า 0.390 ถึง 0.740 ซึ่งมากกว่า 0.1 และ VIF มีค่า 1.351 ถึง 2.563 ซึ่งน้อยกว่า 10 ซึ่งทั้งหมดมีทิศทางเดียวกัน ดังนั้น ไม่เกิดปัญหา Multicollinearity จึงสามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณได้ ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 7 พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการส่งผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของกองทัพอากาศไทย การบริหารจัดการ มี 3 ด้าน ด้านบุคลากร ด้านค่านิยม และด้านความรู้ความเข้าใจด้านงบประมาณ การเงิน จัดหา และเทคโนโลยี โดยภาพรวมพบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ R^2 เท่ากับ 0.467 เมื่อทำการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านบุคลากร และด้านค่านิยม ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของกองทัพอากาศไทย

ผลการวิจัยข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากการไปสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายงบประมาณ ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์การประเมินสภาพแวดล้อมภายใน จุดแข็ง จุดอ่อน และการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก โอกาส อุปสรรค (SWOT) สรุปประเด็นสำคัญจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT) ที่สะท้อนปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรค ได้ดังนี้

1. ปัจจัยความสำเร็จ ดังนี้

1.1 กองทัพอากาศมีระเบียบการปฏิบัติที่ชัดเจน สามารถนำมาปฏิบัติได้

1.2 หัวหน้าหน่วยมีความเป็นผู้นำสูง กล้าตัดสินใจ และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว

1.3 บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณมีประสิทธิภาพในการทำงานสูง

1.4 บุคลากรที่ปฏิบัติงานที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านในเชิงลึก

1.5 มีการกำหนดระบบงาน และกระบวนการที่ดีในการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม

1.6 บุคลากรภายในองค์กรมีการประสานงานกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดถือตามค่านิยมหลักกองทัพอากาศ

2. ปัญหาและอุปสรรคในการเบิกจ่ายงบประมาณ ดังนี้

2.1 บุคลากรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายงบประมาณมีปริมาณไม่เพียงพอต่อปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติ

2.2 บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเร่งรีบ ทำให้ขาดความละเอียดรอบคอบ

2.3 ขาดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถบูรณาการข้อมูลร่วมกันกับหน่วยที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อน ส่งผลให้การเบิกจ่ายล่าช้า

2.4 ระบบเครือข่ายของกองทัพอากาศอยู่ในช่วงกำลังพัฒนาขยายให้ครอบคลุมทั้งส่วนกลางและภูมิภาค ส่งผลกระทบต่อการใช้ระบบสารสนเทศฯ ไม่เสถียร

2.5 นโยบายรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย และมีปัญหาการเมืองในประเทศ

2.6 การได้รับงบประมาณล่าช้า ทำให้ไม่สามารถเบิกจ่ายได้ทันตามแผนที่วางไว้

2.7 งานจัดซื้อจัดจ้างต่างประเทศมีระยะเวลานานตอนในการดำเนินการนาน ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการตามแผนที่วางไว้ได้ทัน

2.8 งานจัดซื้อจัดจ้างต่างประเทศครุภัณฑ์บางรายการมีผู้ขายน้อยราย ทำให้งานจัดซื้อจัดจ้างไม่คล่องตัว

อภิปรายผล

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่า

บุคคลที่มีอายุแตกต่างกันส่งผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของกองทัพอากาศไทยแตกต่างกัน บุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายที่มีอายุมากสามารถเบิกจ่ายให้มีประสิทธิภาพมากกว่าบุคลากรที่มีอายุน้อยกว่า เนื่องจากผู้ที่มีอายุมากจะมีการสะสมประสบการณ์ในการทำงาน สามารถวิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธกรศักดิ์ พรหมสาขา ณ สกลนคร (2556) ที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุส่งผลกับ

ผลการปฏิบัติงานของพนักงาน ซึ่งพนักงานที่มีอายุน้อยกว่า 25 ปี มีผลการปฏิบัติงานแตกต่างจากพนักงานที่มีอายุระหว่าง 25 - 35 ปี และ 51 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. ปัจจัยกระบวนการงบประมาณของกองทัพอากาศ ผลการวิจัย พบว่า

2.1 ขั้นตอนการวางแผน และขอตั้งงบประมาณ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ คือ การที่หน่วยร่วมกันทำแผน เพื่อการจัดทำการของบประมาณรายจ่ายประจำปี มีเหตุผลความจำเป็นถูกต้องครบถ้วน ส่วนการจัดเตรียมเอกสารการเงินประจำงวดถูกต้องครบถ้วนให้ความสำคัญมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kewo (2014) ที่ศึกษาเรื่องผลกระทบของการจัดทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วมในการกำหนดความชัดเจนของเป้าหมายงบประมาณและการดำเนินการควบคุมภายในเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ พบว่า การจัดทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วม มีผลต่อประสิทธิภาพการกำหนดเป้าหมายงบประมาณอย่างชัดเจน และสามารถทำได้เป็นสิ่งที่สำคัญ

2.2 ขั้นตอนการบริหารงบประมาณ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธริตา วรต์ถันพิติญ์ (2559) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายในงบประมาณของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการบริหารงบประมาณ มีผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ

3. ปัจจัยการบริหารจัดการ ผลการวิจัย พบว่า ด้านบุคลากร ด้านค่านิยม ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี เนื่องจากกองทัพอากาศได้มีการคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้งกองทัพอากาศปลูกฝังค่านิยมร่วมให้กับกำลังพลได้ถือปฏิบัติร่วมกันอันเป็นเอกลักษณ์ของทหารอากาศไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชร สะทอนดี (2559) ที่ทำการศึกษารื่องปัจจัยภายในที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า บุคลากรมีสหสัมพันธ์กับประสิทธิผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของสำนักงานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ

วัฒนธรรมองค์กรมีสหสัมพันธ์กับประสิทธิผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของสำนักงานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการไปสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายงบประมาณ ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์การประเมินสภาพแวดล้อมภายใน จุดแข็ง จุดอ่อน และการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก โอกาส อุปสรรค (SWOT) สรุปประเด็นสำคัญจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมัย คัจฉะภา (2555) ที่พบว่า การดำเนินงานบริหารงบประมาณของโรงเรียนภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพิจารณารายด้านพบว่า ด้านงานบริหารงบประมาณและด้านการบริหารการเงิน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ อยู่ในระดับน้อย ซึ่งได้มีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาของโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน ให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน (SWOT) และวิเคราะห์นโยบายของหน่วยเหนือ เพื่อการจัดทำงบประมาณ ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลด้านกระบวนการและการบริหารจัดการงบประมาณของกองทัพอากาศไปทบทวนวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1.1 ควรมีการระดมความคิดเพื่อวิเคราะห์ประเมินสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT) ก่อนการวางแผนงบประมาณ

1.2 ควรวางแผนเริ่มกระบวนการจัดซื้อ จัดจ้าง จนได้คู่สัญญา เมื่อได้รับเงินประจำงวด จะสามารถลงนามในสัญญาผูกพันในระบบ GFMIS ได้ทันที เพื่อให้สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ทันตามแผนที่วางไว้

1.3 ควรจัดอบรม สัมมนา ให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบ กฎหมาย นโยบาย และระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายงบประมาณอย่างต่อเนื่อง

1.4 การจัดทำโครงการควรจัดทำล่วงหน้า 3 - 5 ปี เพื่อให้โครงการไม่ล่าสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ทันสมัย ตอบสนอง จุดประสงค์ของโครงการให้ผลสัมฤทธิ์มากที่สุด

1.5 ควรวางแผนบรรจุกำลังพลเพื่อให้สอดคล้องต่อปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติ

1.6 ควรมีแผนสำรองไว้รองรับ หากแผนหลักไม่สามารถปฏิบัติตามเป้าหมายที่วางไว้ได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อ การเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของ กองทัพอากาศไทย เพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไข หากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ในอนาคต เช่น การเกิดโรคระบาด สงครามกลางเมือง

2.2 ควรศึกษาปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อ ประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณของกองทัพอากาศไทย ในงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างแบบเจาะลึกตั้งแต่เริ่มต้น กระบวนการไปจนถึงขั้นเบิกจ่ายงบประมาณจากระดับ ปฏิบัติการ ผู้บริหารระดับต้น และผู้บริหารระดับสูง

2.3 ควรศึกษาตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อ ประสิทธิภาพการเบิกจ่ายเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการเบิกจ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมบัญชีกลาง. (2562). สถิติ. จาก <http://www.cgd.go.th/cs/internet/internet/ข่าวสถิติ>

ธรรมาภรณ์ พรหมสาขา ณ สกลนคร. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงาน กรณีศึกษา สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม.

รชิตา วรดิษฐ์พนิต. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายในงบประมาณของ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.

รัฐบาลไทย. (2562). แนวทางการบริหารราชการแผ่นดินผ่านวิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อนประเทศของรัฐบาลที่ “มุ่งมั่นให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว” สืบค้นจาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details>

วัชร สทนต์. (2559). ปัจจัยภายในที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง กรุงเทพมหานคร.

สมัย คัจฉะภา. (2555). การพัฒนาระบบบริหารงบประมาณของโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่. สารนิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Kewo, Cecilia Lelly. (2014). The Effect of Participative Budgeting, Budget Goal Clarity and Internal Control Implementation on Managerial Performance. Padjadjaran University-Indonesia. *Research Journal of Finance and Accounting*. 5(12), pp.81-87.